

ขยะรีไซเคิลสร้างรายได้

องค์การบริหารส่วนตำบลสตึก จังหวัดชลบุรี

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลสตึกเป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการ คือฐานทัพเรือสัตหีบ และเนื่องจากสภาพพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลเป็นที่ราบบริเวณชายฝั่งทะเลและหุบเขา ซึ่งเหมาะที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ทางกองทัพอากาศจึงได้มีการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้ามาเที่ยวพักผ่อนได้ตลอดฤดูกาล จึงทำให้มีโรงแรม , ร้านค้า และร้านอาหารทั่วไปเข้ามาประกอบกิจการในพื้นที่เป็นจำนวนมาก

เมื่อได้มีการพัฒนาตำบลสตึกให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่งผลให้มีการเพิ่มจำนวนประชากร ทั้งประชากรแฝงที่เข้ามาประกอบอาชีพในตำบลและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ปัญหาที่ตามมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากรในพื้นที่คือปัญหาปริมาณขยะที่อยู่ในชั้นวิกฤตคือประมาณ 30 ตัน / วัน ในขณะที่เดียวกัน อบต. สตึก ที่มีหน้าที่บริหารจัดการขยะภายในตำบลเองก็ประสบปัญหา กล่าวคือ หลุมขยะที่ อบต. ใช้ฝังกลบอยู่นั้นจะเต็มภายใน 3 ปี ความจำเป็นในการจัดทำโครงการเพื่อลดปริมาณขยะในชุมชน จึงเป็นสิ่งที่ อบต. ควรเร่งดำเนินการ

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ : สตึก
จังหวัด : ชลบุรี

ประชากร : 54,466 คน

พื้นที่ : 88.25 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ปี 2545 อบต. จึงจัดทำโครงการ “การขยะรีไซเคิลสร้างรายได้ ” ซึ่งเป็นการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครชุมชนให้กับหมู่บ้านในตำบล ทั้ง 9 หมู่บ้าน และอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะอย่างถูกวิธีและการรักษาสภาพแวดล้อม เพื่อไปทำหน้าที่ในการเผยแพร่ความรู้ให้แก่ชาวบ้านในชุมชนถึงวิธีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อประโยชน์ในการสร้างรายได้ให้กับตนเอง รวมทั้งทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนให้คงอยู่ในสภาพที่ดีตลอดไป

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

- จัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครชุมชนให้กับหมู่บ้านในตำบล หมู่บ้านละ 50 คน โดยทำการคัดเลือกจากชาวบ้านของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่
 - ให้ความรู้ในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งและนำไปจำหน่ายเป็นขยะรีไซเคิล ให้แก่ชาวบ้านในหมู่บ้านของตน
 - เป็นอาสาสมัครในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชน โดยออกตรวจสอบสภาพสิ่งแวดล้อมในตำบล
- จัดอบรมอาสาสมัครในชุมชนทั้ง 9 หมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชนของตน , การคัดแยกขยะ , การทิ้งขยะให้เป็นที่ทาง , การรักษาหน้าดิน รวมทั้งการสอดส่องดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้อยู่ในสภาพที่ดี จำนวน 1 วัน โดยวิทยากรจากสำนักงานป้าไม่เอาเถาและสำนักงานเกษตรอำเภอ

3. จัดประกวด “บ้านเรือนน่าอยู่” ของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกในการดูแลรักษา สภาพแวดล้อมในชุมชน โดยมีคณะกรรมการตัดสินการประกวด ซึ่งประกอบด้วย คณะผู้บริหาร อบต. , ตัวแทนผู้ใหญ่บ้านทั้ง 9 หมู่บ้านและประธานประชาคมตำบล โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้
- มีหน้าบ้านสะอาด
 - มีครัวเรือนสะอาด
 - มีคัดแยกขยะอย่างถูกต้อง
 - ไม่มีขยะสะสมอยู่ภายในบ้าน
 - ครัวเรือนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศของแต่ละหมู่บ้านจะได้รับรางวัลเป็นป้ายประกาศ รับรอง “บ้านเรือนน่าอยู่” จาก อบต.

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/ การลงทุน	1. ค่าตอบแทนวิทยากรจากสำนักงานป่าไม้อำเภอและสำนักงาน เกษตรอำเภอ งบประมาณจาก อบต.
อุปกรณ์/เครื่องมือ	1. ถังขยะแบบแยกประเภท
บุคลากร	1. วิทยากรจากสำนักงานป่าไม้จังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ทำหน้าที่อบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัครของแต่ละหมู่บ้าน 2. อาสาสมัครชุมชนทั้ง 9 หมู่บ้านๆ ละ 50 คน ทำหน้าที่ให้ความรู้ ในการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนแก่ประชาชนแต่ละหมู่บ้าน จำนวน 50 คน 3. อาสาสมัครชุมชนทั้ง 9 หมู่บ้าน ออกตรวจสภาพสิ่งแวดล้อมของ แต่ละชุมชน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ต้นปี 2545	ปลัด อบต. พบปัญหาปริมาณขยะที่ล้นเมืองและหลุมฝังกลบขยะ ของ อบต. ที่ใกล้จะเต็มภายใน 3 ปี	ปลัด อบต.
2545	ปลัด อบต. นำปัญหาเข้าปรึกษาหารือในสภา อบต. ได้ข้อสรุปว่า ควรจัดทำโครงการขยะรีไซเคิลสร้างรายได้ อันเป็นการลดปัญหา ปริมาณขยะล้นเมืองได้ทางหนึ่ง รวมถึงเป็นการปลูกจิตสำนึกการ คัดแยกขยะให้กับชาวบ้านในตำบลอีกด้วย	ปลัด อบต. และ สภา อบต.
2545	ปลัด อบต. เขียนโครงการและนำเสนอสภา อบต. เพื่อขอการ อนุมัติจากสภา อบต. โดยสภา อบต. ให้การอนุมัติโครงการ	ปลัด อบต. และ สภา อบต.
2545	ประสานงานกับผู้นำชุมชน , สมาชิกสภา อบต. , กำนันและ ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์โครงการให้ ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง และเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครชุมชนให้กับหมู่บ้าน	อบต.
2545	รับสมัครอาสาสมัครชุมชน เพื่อเข้ารับการอบรมในการดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมและเผยแพร่ความรู้ให้กับชาวบ้านในหมู่บ้าน รวมทั้ง ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครที่คอยสอดส่องการดูแลรักษา สภาพแวดล้อมของชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน โดยมีชาวบ้านเข้ามา เป็นอาสาสมัครกับ อบต. ไม่มีค่าตอบแทนหมู่บ้านละ 50 คน	อบต.

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2545	อาสาสมัครชุมชนของแต่ละหมู่บ้านออกให้ความรู้ในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งอย่างถูกต้องตามหลักสุขอนามัยแก่ชาวบ้านในชุมชน	อาสาสมัครชุมชน
2545	ชาวบ้านในชุมชนมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อนำไปจำหน่าย ก่อนทิ้งลงถังขยะที่ทาง อบต. จัดไว้ให้ โดยชาวบ้านแต่ละครัวเรือนสามารถนำขยะรีไซเคิลไปจำหน่ายด้วยตนเอง	ชาวบ้านในชุมชน
2545	อบต. จัดการประชุม "บ้านเรือนน่าอยู่" เพื่อกระตุ้นให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการมากขึ้น โดยมีคณะกรรมการระดับตำบลเข้าไปคณะกรรมการในการตรวจประเมินและให้คะแนน	อบต.
2545	ประสานงานไปยังผู้ใหญ่บ้านทั้ง 9 หมู่บ้าน และประธานประชาคมตำบลให้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการตรวจประเมินและให้คะแนนร่วมกับคณะผู้บริหารของ อบต. รวมถึงประชาสัมพันธ์โครงการประกวดให้ชาวบ้านได้รับทราบและเข้าร่วมโครงการกับ อบต.	อบต.
2545	คณะกรรมการตัดสินของโครงการประกวดบ้านเรือนน่าอยู่เข้าประชุมร่วมกับ อบต. เพื่อกำหนด • กฎเกณฑ์ในการให้คะแนน • รางวัลสำหรับบ้านเรือนที่ได้รับรางวัล • ตารางเวลาที่คณะกรรมการจะออกตรวจประเมินและให้คะแนนบ้านเรือนน่าอยู่ รวมทั้งมอบรางวัล "บ้านเรือนน่าอยู่" ให้หมู่บ้านละครัวเรือน โดยคณะกรรมการทำการตรวจประเมินและมอบรางวัลเดือนละ 1 หมู่บ้าน หมุนเวียนกันไปให้ครบทั้ง 9 หมู่บ้าน	อบต.
2545	อาสาสมัครชุมชนของแต่ละหมู่บ้านออกสอดส่องดูแลการรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน	อาสาสมัครชุมชน
2545	สรุปผลการดำเนินโครงการ	ปลัด อบต.

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

หน่วยงาน/องค์กร

-- บทบาทความร่วมมือ --

สำนักงาน ป.ว.ม. สนับสนุนการดำเนินโครงการ โดยการจัดส่งวิทยากรมาอบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัครชุมชน ถึงวิธีการคัดแยกขยะอย่างถูกวิธีและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

ผู้ใหญ่บ้านทั้ง 9 หมู่บ้าน และประธานประชาคมตำบล สนับสนุนการดำเนินโครงการ โดยการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตัดสินการประกวดโครงการ "บ้านเรือนน่าอยู่" ของแต่ละหมู่บ้าน

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลเป็นที่ตั้งของฐานทัพเรือสัตหีบ ซึ่งได้มีการพัฒนาพื้นที่ของ

- ตำบลที่เป็นที่ราบบริเวณชายฝั่งทะเลและหุบเขาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดแหล่งบริการเพื่อการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากทั้งโรงแรม , ร้านค้า และร้านอาหารทั่วไป ทำให้เกิดการเพิ่มของประชากรเป็นจำนวนมากในพื้นที่ ปัญหาที่ตามมาจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นคือปริมาณขยะที่ อบต. ต้องบริหารจัดการที่เพิ่มมากขึ้นถึงวันละ 30 ตัน/ วัน ประกอบกับหลุมฝังกลบที่ อบต. ใช้งานอยู่ก็จะเต็มภายใน 3 ปี
2. ชาวบ้านในชุมชนไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง รวมทั้งไม่มีจิตสำนึกในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

หลังการดำเนินการ

1. สามารถแก้ไขปัญหาปริมาณขยะล้นเมืองและหลุมฝังกลบขยะของ อบต. ที่ใกล้จะเต็ม โดยแต่ละครัวเรือนสามารถลดปริมาณขยะได้ 1 กิโลกรัม / คน /วัน
2. ชาวบ้านในชุมชนมีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อนำไปจำหน่ายโดยสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับครัวเรือน 100 – 200 บาท / เดือน
3. แต่ละหมู่บ้านมีกลุ่มอาสาสมัครชุมชน จำนวน 50 คน เพื่อทำหน้าที่ในการสอดส่องดูแลการรักษาสภาพแวดล้อมของประชาชนชนในตำบล

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ประชาชนบางส่วนในชุมชนยังให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งและดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชนค่อนข้างน้อย	1. ปลุกจิตสำนึกให้ชาวบ้านเข้าใจถึงปัญหาปริมาณขยะที่รุนแรงของตำบล เพื่อให้ชาวบ้านเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการของ อบต. เพิ่มมากขึ้น
2. พ่อค้าขายของเก่าเกิดความไม่พอใจเนื่องจากชาวบ้านในชุมชนมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ทำให้คนกลุ่มนี้ขาดแคลนรายได้จากการเก็บของเก่ามาจำหน่าย	2. เจ้าหน้าที่ของ อบต. เชิญกลุ่มพ่อค้าขายของเก่ามาพูดคุย เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและประโยชน์ของส่วนรวมจากการดำเนินโครงการ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การให้ความร่วมมือของประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโครงการ เช่น สำนักงานป่าไม้จังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ที่ให้ความร่วมมือในการจัดส่งวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ในการดูแลรักษาความสะอาดและสภาพแวดล้อมแก่อาสาสมัครชุมชน , อาสาสมัครชุมชนที่ทำหน้าที่ดูแลและสอดส่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของชาวบ้านในชุมชนและประชาชนในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง อันเป็นการลดปริมาณขยะที่ อบต. ต้องบริหารจัดการได้ส่วนหนึ่ง

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

โครงการนี้มีความยั่งยืนสูง เนื่องจากกลุ่มอาสาสมัครของแต่ละชุมชนสามารถทำหน้าที่ในการสอดส่องดูแลการคัดแยกขยะและการรักษาสภาพแวดล้อมของชาวบ้านในชุมชนได้ด้วยตนเอง เพียงแต่ได้รับการสนับสนุนที่ดีจาก อบต. ก็จะทำให้กลุ่มมีการดำเนินงานที่เข้มแข็งและยั่งยืน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายเนือง พุ่มเกษม
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลสตึก
ที่อยู่ : ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
โทรศัพท์ : (038) 435-970 , (038) 435-968 - 9
โทรสาร : (038) 437-987

ชื่อ-นามสกุล : นายเพ่ง บัวหอม
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลสตึก
ที่อยู่ : ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
โทรศัพท์ : (038) 435-970 , (038) 435-968-9
โทรสาร : (038) 437-987

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 20180
ขนาดพื้นที่	88.25 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	12,304,720.46 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	16,895,930.14 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	79 คน 14 คน พนักงานท้องถิ่น 57 คน ลูกจ้างประจำ 8 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	54,466 คน
จำนวนครัวเรือน	16,226 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	9,135 คน
ลักษณะของเมืองและวิถีชีวิตประชาคม	ตำบลสตึก เป็นตำบลที่มีสภาพทางกายภาพเป็นที่ราบบริเวณชายฝั่งทะเลและหุบเขา พื้นที่เหมาะสำหรับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โรงแรมและร้านอาหาร สภาพทั่วไปเป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการ คือพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตของกองทัพเรือ รวมทั้งชายฝั่งทะเลและเกาะต่างๆ แต่ปัจจุบันหน่วยงานของกองทัพเรือได้พัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้ามาเที่ยวพักผ่อนได้ตามฤดูกาล ตำบลสตึก มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และมีประชากรแฝงอยู่เป็นจำนวนมาก การขยายตัวของประชากรมีอย่างรวดเร็ว มีกิจการบ้านจัดสรรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก มีการเคลื่อนย้ายหน่วยงานของกองทัพเรือจากกรุงเทพฯ มาตั้งที่ตำบลสตึกหลายหน่วยงาน สภาพเศรษฐกิจของตำบลสตึก ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน ทำไร่ ค้าขายและรับจ้างทั่วไป แต่ที่มีมากที่สุดถึงร้อยละ 80 คือ อาชีพรับราชการ หน่วยธุรกิจในพื้นที่เป็นร้านค้าทั่วไป ธุรกิจบ้านเช่า สภาพทางสังคม มีโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง , โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง , ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบล 2 แห่ง , สถาบันและองค์กรทางศาสนา มีวัดและสำนักสงฆ์ 4 แห่ง , มัสยิด 1 แห่ง , ศาลเจ้า 1 แห่ง , โบสถ์คริสต์ 1 แห่ง การสาธารณสุข มีโรงพยาบาล 1 แห่ง และสถานอนามัย 2 แห่ง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีที่พักสายตรวจเขาคันธมาศ 1 แห่ง